

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY

Nr. 2

LUTY 1931

ROK VI.

POŁOŻENIE GOSPODARCZE W STYCZNIU 1931 R.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Trudności gospodarcze Polski nie zelżały również w styczniu b. r. W związku z dużym zapotrzebowaniem pieniężnym rolnictwa sytuacja na rynku kredytowym kształtowała się w dalszym ciągu niepomyślnie. Działalność kredytowa banków zmniejszyła się z powodu braku odpowiedniego materiału dyskontowego. Spłata zobowiązań, zwłaszcza w rolnictwie oraz w przemyśle metalowym połączona była ze znacznymi trudnościami. Wkłady w bankach uległy zmniejszeniu, w instytucjach oszczędnościowych nadal naogół wzrastały. Na giełdach pieniężnych wzrosły obroty papierami procentowymi przy dalszym osłabieniu zainteresowania dla papierów dywidendowych. Położenie rolnictwa doznało dalszego pogorszenia wskutek ponownego spadku cen zbóż oraz trwającej niżki cen artykułów hodowlanych, zwłaszcza nierogacizny.

Na wzrost trudności wpłynął pozatem spadek eksportu towarowego w styczniu, który w dziale rolniczym zaznaczył się w wywozie zbóż, nierogacizny i jaj, a w grupie przemysłu najsilniej dotknął hutnictwo i przemysł drzewny, w mniejszym stopniu przemysł włókienniczy. Wywóz węgla kamiennego był natomiast nieco większy niż w grudniu ub. r., obniżył się jednak

ogólny zbyt węgla wskutek spadku sprzedaży w kraju. Ze względu na większą ilość dni roboczych wydobycie węgla wzrosło. Zatrudnienie przemysłu naftowego utrzymało się bez większych zmian przy słabnącym jednak zbycie tak w kraju jak i zagranicą. Dzięki większym dostawom rządowym huty żelazne zwiększyły swą wytwórczość. Wobec kończących się dostaw do Rosji eksport wyrobów hutniczych znacznie się zmniejszył. Obniżył się również wywóz cynku.

Rozmiary wytwórczości przemysłu włókienniczego były mniejsze niż przed rokiem, tak wskutek niedostatecznego zbytu w kraju jak i ograniczonych możliwości eksportowych. Stan zatrudnienia fabryk maszyn i wyrobów metalowych z powodu braku zamówień był nadal niski. Eksport drzewa zmniejszył się znacznie poniżej poziomu z ub. r. Wobec spadku konsumpcji położenie przemysłu spożywczego było niepomyślne; obniżył się szczególnie zbyt cukru. W innych działach przemysłu przetwórczego jak w papiernictwie, skórnictwie, przemyśle chemicznym i mineralnym stan zatrudnienia pozostał bez większych zmian przy utrzymujących się trudnościach zbytu. Sprzedaż nawozów sztucznych mimo rozpoczętego sezonu nie przybrała większych rozmiarów.

Obroty w handlu wewnętrznym po nieznacznym ożywieniu przedświątecznym w grudniu

obniżyły się przy utrzymującej się tendencji spadkowej cen. Rozmiary wymiany towarowej z zagranicą doznały znacznego ograniczenia zarówno w imporcie jak i eksporcie.

Wzrost liczby bezrobotnych był mniejszy niż w grudniu ub. r., jednak ogólny stan bezrobocia przekroczył znacznie zeszłoroczny poziom.

RYNEK PIENIĘŻNY

Pieniądz i kredyt. Na międzynarodowych rynkach pieniężnych płynność wzrosła w styczniu bardzo silnie, wywołując dalszy spadek stawek procentowych. Po obniżeniu stopy dyskontowej przez Bank Francji — o czym wspominaliśmy w poprzednim sprawozdaniu — nastąpiło obniżenie stopy w Banku Szwajcarii z $2\frac{1}{2}\%$ do 2% (dn. 22 stycznia), w Banku Holandji z 3% do $2\frac{1}{2}\%$ (dn. 24 stycznia) i w Szwecji z $3\frac{1}{2}\%$ do 3% (od 7 lutego). W Paryżu t. zw. pieniądz dzienny z trudem uzyskiwał nabywców przy stopie 1% , dyskont prywatny nie przekraczał $1\frac{7}{8}\%$, zaś większe banki obniżyły oprocentowanie wkładów na rachunkach bieżących z 1% na $\frac{1}{2}\%$. W Londynie stopa dyskontowa na prywatnym rynku zwykłała pod koniec miesiąca do $2\frac{1}{2}\%$, w związku z rzuceniem na rynek przez Bank Anglii znacznej części swego portfela wekslowego w celu podniesienia kursu funta i zahamowaniu tem samem odpływu złota przez przyciągnięcie krótkoterminowych kredytów zagranicznych. Obok tych operacji Banku Anglii na poprawę kursu funta wpłynęła ta okoliczność, że Bank Francji zgodził się w styczniu przyjmować również t. zw. złoto standardowe, odbiegłszy od poprzedniej zasady przyjmowania wyłącznie złota o najwyższej próbie; Bank Anglii bowiem od czerwca 1930 r. sprzedaje tylko złoto standardowe, co przy odmiennej polityce Banku Francji wywoływało konieczność przetapiania złota angielskiego sprowadzanego do Francji i powodowało silne wahania kursowe na niekorzyść funta. Również w New Yorku płynność pieniężna osiągnęła wysoki poziom. Natomiast rynek niemiecki cechuje nadal naprężenie spowodowane głównie ustaniem dopływu kredytów zagranicznych.

Na rynkach papierów wartościowych kursy kształtowały się niejednolicie; pewne ożywienie cechowało giełdę paryską i nowojorską, przy czem poprawę kursów wykazywały papiery procentowe, cieszące się coraz większym zainteresowaniem publiczności; stąd też na rynkach kapitałowych wzrosły emisje obligacji przy równoczesnym zmniejszaniu się emisji papierów dywidendowych.

Na polskim rynku pieniężnym stosunki kredytowe nie uległy poważniejszej zmianie w porów-

naniu z grudniem. Rolnictwo w dalszym ciągu wywierało silny nacisk na instytucje kredytowe w związku z zapadającymi w styczniu płatnościami różnych zobowiązań, a przede wszystkim rat amortyzacyjnych od długoterminowych pożyczek. Ponieważ banki okazywały dużą powściągliwość w udzielaniu nowych kredytów, ograniczając się przeważnie do utrzymania dotychczasowego stanu kredytów, wzrosły trudności płatnicze, szczególnie wśród rolnictwa. W Banku Polskim odsetek weksli zaprotestowanych w stosunku do płatnych wzrósł, wynosząc w styczniu 4.50% wobec 4.12% w grudniu. Z sumy weksli zaprotestowanych, wynoszącej 13 milj. zł. (w grudniu 12.1 milj.) przypada procentowo na poszczególne gałęzie gospodarcze (w nawiasach dane za grudzień): na rolnictwo 31.44% (24.52), włókiennictwo 15.12% (21.86), branżę metalową 9.52% (7.95), skórzaną 3.04% (3.40), drzewną 3.91% (4.14), inne 36.97% (38.13). Wzrost protestów nastąpił w rolnictwie i w branży metalowej, natomiast w innych gałęziach nastąpiła pewna poprawa. Zapotrzebowanie kredytu na cele obrotowe ze strony przemysłu i handlu osłabło. Daje się odczuwać coraz bardziej brak dobrego materiału wekslowego, pochodzącego z transakcyj towarowych, gdyż z jednej strony producenci unikają sprzedaży na kredyt, z drugiej zaś kupcy ograniczają zakupy, licząc na dalszą niżkę cen. W powyższych warunkach działalność dyskontowa banków uległa dalszemu ograniczeniu, a wraz z nią obniżył się stan kredytów wogóle. Na prywatnym rynku dyskontowym w Łodzi weksle kwalifikowane jako pierwszorzędne nie ukazują się prawie, gdyż znajdują łatwy zbył w bankach, natomiast wzrosła ostatnio podaż materiału mniej pewnego; są to przeważnie weksle finansowe, które z trudem znajdują nabywców przy wysokiej stopie dyskontowej.

Działalność kredytowa Banku Polskiego w styczniu osłabła. Portfel wekslowy zmniejszył się o 49.1 milj. do kwoty 622.9 milj. zł., zaś pożyczki lombardowe wzrosły o 1.9 milj. do 88.2 milj. zł., wobec czego łączny stan kredytów uległ zmniejszeniu o przeszło 47 milj. zł. Portfel weksli rolniczych z terminem płatności ponad 3 miesiące obniżył się w dalszym ciągu wskutek zaliczenia części tych weksli do portfela zwykłego o 8.2 milj. zł. do 38.1 milj. Stan kredytów rejestrowych (na zastaw zboża) wynosił na koniec stycznia 46.2 milj. zł. wobec 55.3 milj. na koniec grudnia; zadłużenie rolnictwa z tego tytułu zmniejszyło się więc wskutek spłat o przeszło 9 milj. zł. Również obniżyło się zadłużenie rolnictwa w dziale kredytów siewnych z kwoty 19 milj. zł. w końcu grudnia ub. r. do 17.2 milj. zł. w końcu stycznia. Zapas złota zwiększył się o 0.3 milj. do 562.5 milj. zł., natomiast zapas

walut i dewiz (zaliczonych i niezaliczonych do pokrycia) zmniejszył się o 27.9 milj. do 384.8 milj. zł. W pasywach zmniejszyły się prywatne rachunki żyrowe o 35.9 milj. do 126.5 milj. zł., wzrosły natomiast rachunki Skarbu Państwa o 5.5 milj. zł. do kwoty 32.1 milj. zł. Spadek kredytów spowodował zmniejszenie się obiegu biletów Banku o 51.6 milj., jednocześnie obniżył się stan rachunków żyrowych, dzięki czemu pokrycie zobowiązań Banku mimo ubytku dewiz uległo poprawie; mianowicie stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań zapasami kruszcowo-walutowymi wzrósł w styczniu z 55.29% do 56.44%, zaś pokrycia samem złotem z 36.54% do 38.49%.

Całkowity obieg pieniężny w Polsce zmniejszył się w styczniu o 56.5 milj. do 1,512.7 milj. zł.; z tej kwoty przypada na banknoty Banku Polskiego 1,276.6 milj., na bilon 233.5 milj. i na bilety Skarbu Państwa 2.6 milj. zł.

Ogłoszone w ostatnich dniach sprawozdanie Banku Polskiego za 1930 r. stwierdza spadek działalności kredytowej instytucji emisyjnej, wywołany pogłębiającą się depresją gospodarczą w Polsce w ciągu ub. r. Suma wykorzystanych kredytów zmniejszała się dość silnie do połowy roku, osiągając w końcu czerwca stan o 123 milj. zł. niższy aniżeli w końcu 1929 r., a mianowicie 581 milj. zł. W drugim półroczu wskutek wzrostu kredytów rolniczych, suma portfelu wekslowego się zwiększyła, dochodząc w końcu października do poziomu nieco wyższego niż w końcu poprzedniego roku (711 milj. zł.). Po zastosowaniu przez Bank Polski ograniczeń kredytowych w ostatnich dwóch miesiącach roku suma dyskonta weksli zmniejszyła się ponownie i była w końcu grudnia o 32,2 milj. zł. mniejsza niż przed rokiem. Pożyczki pod zastaw papierów natomiast zwiększyły się o 10 milj. zł. do 86,3 milj. zł. w końcu ub. r.

W ogólnej sumie kredytów na koniec roku wzrósł znacznie udział rolnictwa, podział bowiem portfela podług płatników (wystawców lub akceptantów) na poszczególne grupy gospodarcze był następujący:

	1930	1929
Rolnictwo	43,7%	37,5%
Górnictwo i przemysł	25,3%	21,9%
Handel	23,2%	33,0%
Inni	7,8%	7,6%
	100%	100%

Mimo niższego stanu portfelu wekslowego i trzykrotnego obniżenia stopy dyskontowej i lombardowej w ciągu roku Bank Polski wykazał czysty zysk w pokażnej sumie przeszło 33 milj. zł., który pozwolił na wypłacenie dywidendy w wysokości 15% od akcji nom. wartości 100 zł. (w r. ub. 20%).

W bankach prywatnych wykazują spadek zarówno operacje bierne jak i czynne. Według ogłoszonych za grudzień bilansów brutto 26 banków, należących do Związku Banków w Polsce (bez Śląskiego Banku Eskontowego), ogólna suma wkładów wynosiła na koniec tego miesiąca 972 milj. zł., zaś kredytów 1.355 milj. zł.; obie powyższe cyfry są niższe od analogicznych danych z końca listopada. W styczniu trwał również ubytek wkładów, zwłaszcza w mniejszych bankach, co zaważyło na działalności kredytowej tych instytucji.

Operacje banków państwowych wykazały w styczniu dalszy wzrost. W Banku Gospodarstwa Krajowego kredyty gotówkowe wzrosły o 22.3 milj. do kwoty 1.016 milj. zł., zaś emisyjne o 1.1 milj. do sumy 736.5 milj. zł. Łączna suma wkładów i lokat wzrosła o 38.7 milj. do kwoty 873.5 milj. zł., przyczem wzrosły zarówno wkłady terminowe jak i bezterminowe. W Państwowym Banku Rolnym kredyty gotówkowe zmniejszyły się o 15.7 milj. do kwoty 622.3 milj. zł.; spadek ten przypada wyłącznie na kredyty krótkoterminowe (dyskonto weksli, pożyczki zabezpieczone i zaliczki towarowe), natomiast pożyczki z funduszy administrowanych wzrosły. Pożyczki emisyjne (w listach zastawnych i obligacjach melioracyjnych) wzrosły o 2.8 milj. do kwoty 324.3 milj. zł. Wkłady i lokaty zwiększyły się o 13.1 milj. do 153.1 milj. zł., zaś stan funduszy administracyjnych wykazał wzrost o 2.1 milj. do 393.9 milj. zł.

Wkłady oszczędnościowe wznosiły w dalszym ciągu. W P. K. O. wkłady oszczędnościowe zwiększyły się o 11.7 milj., osiągając w końcu stycznia sumę 231.6 milj. zł., łącznie zaś z wkładami pochodzącymi z waloryzacji — 265.2 milj. zł. Stan wkładów na książeczki oszczędności w komunalnych kasach oszczędności wzrósł w grudniu o 16.2 milj. do 488.7 milj. zł. w końcu ub. r.

Sprawozdanie Pocztovej Kasy Oszczędności za rok 1930 świadczy o wielkich postępach tej instytucji w ciągu ub. r. oraz o wielkiem zaufaniu, jakie zdołała ona sobie zdobyć wśród ludności. Liczba uczestników obrotu oszczędnościowego i czekowego P. K. O. zwiększyła się w ciągu ub. r. o 174 tysiące do 671 tysięcy. Przyrost liczby oszczędzających w tej instytucji wyraża się cyfrą 170 tysięcy, osiągając na koniec ub. r. 605 tysięcy. Czysty przyrost wkładów oszczędnościowych w ciągu roku wynosił 80 milj. zł., a ogólna suma oszczędności złożonych w P. K. O. wzrosła do 254 milj. zł. w dniu 31 grudnia 1930 r.

Obrót czekowy osiągnął w 1930 r. sumę 23.862 milj. zł. przy 65 tysiącach uczestników w końcu roku. W sumie tej obrót bezgotówkowy wynosi 63%, wykazując przeszło dwukrotny wzrost

w ciągu ostatnich 5 lat. Wkłady na rachunkach czekowych wynosiły w końcu roku 178 milj. zł. Dzięki zwiększeniu swych kapitałów obrotowych P. K. O. stała się bardzo poważnym pośrednim źródłem kredytu długoterminowego przez skup papierów wartościowych instytucji kredytu emisyjnego. Portfel papierów wartościowych Instytucji zwiększył się o 63 milj. zł. do 305 milj. zł. w dniu 31 grudnia 1930 r. Nadwyżka bilansowa, pochodząca głównie z odsetków od tych papierów, wynosiła 5.648 tys. zł., czyli prawie o 1 milion złotych więcej niż w roku poprzednim. W dziale ubezpieczeń na życie liczba wystawionych polis wzrosła w 1930 roku o 151%, zaś suma ubezpieczeniowa o 90%. W czasie 2½-letniej działalności tego działu wystawiono ogółem 39.059 polis na sumę 103.849 tys. zł.

Dewizy. Obroty walutami na giełdzie warszawskiej były w okresie sprawozdawczym bardzo ożywione w związku ze zwykłą kursu banknotów dolarowych. Ta zwykła miała za przyczynę pogorszenie się sytuacji na rynku dewizowym w Niemczech; kurs dolara gotówkowego podniósł się w Berlinie znacznie ponad parytet, czyniąc korzystnym arbitraż na Warszawę, gdzie dolar w pierwszej dekadzie stycznia utrzymywał się poniżej parytetu (parytet 8.91). Pod wpływem niemieckich zakupów kurs banknotów dolarowych w transakcjach prywatnych podniósł się w połowie miesiąca do 8.927. Dla przeciwdziałania odpływowi walut zagranicznych z kraju podniesiony został kurs giełdowy banknotu dolarowego do 8.92¼. W ostatniej dekadzie stycznia popyt na dolary osłabł, sprowadzając niżkę giełdowego kursu do 8.91, a prywatnego nawet do 8.902. Kurs czeków na New York podniósł się przejściowo do 8.916, poczem ustalił się na poziomie 8.914 za 1 \$. Kursy innych dewiz kształtowały się przeważnie niżkowo z wyjątkiem funta angielskiego, który pod koniec miesiąca zwykowała osiągać 43.32½ zł. za 1 £. Zapotrzebowanie dewiz na giełdzie pokrywał Bank Polski przy współudziale banków prywatnych.

Papiery wartościowe. Na rynku papierów procentowych obroty w miesiącu sprawozdawczym wzrosły przy niejednorodnej tendencji kursów. W pierwszej połowie miesiąca osłabło zainteresowanie pożyczkami państwowymi i listami zastawnymi; z pośród pierwszych znaczniejsze straty poniosła 5% pożyczka konwersyjna, 5% kolejowa, 4% inwestycyjna (z 96 do 91 zł.) i 5% dolarowa (do 46 zł.). Natomiast w drugiej połowie miesiąca wzrosło zainteresowanie pożyczkami premjowymi, doprowadzając do znaczniejszej wyżki kursowej tych papierów. Szczep-

gólnie silnie zwykowała 5% pożyczka dolarowa w związku z korzystnymi warunkami konwersji tych obligacji na 4% pożyczkę dolarową (możność dokupu 1 sztuki nowej serji po cenie al pari przy zamianie dwóch sztuk serji starej); kurs jej podniósł się z 46 do 55 zł. pod koniec miesiąca. Zwykowała również 4% pożyczka inwestycyjna (sztuki z 91 do 97 zł.) oraz 3% budowlana (do 50.50 zł.). Inne pożyczki i listy zastawne osiągnęły w końcu miesiąca poziom kursowy nie wiele odbiegający od notowań z końca grudnia. Listy zastawne i obligacje banków państwowych notowano po niezmienionych kursach.

Obroty papierami dywidendowymi zmniejszyły się w styczniu przy trwającej niżce kursów i małej ilości notowań. Po przejściowym ustabilizowaniu się notowań w końcu grudnia i na początku stycznia zaznaczyła się od drugiego tygodnia stycznia dość znaczna niżka; dopiero pod koniec miesiąca nastąpiła lekka poprawa. Największych obrotów dokonano akcjami bankowymi i metalurgicznymi, natomiast zainteresowanie akcjami chemicznymi i elektrycznymi znacznie osłabło. Akcje Banku Polskiego osiągnęły w pierwszym tygodniu stycznia kurs 158.5, poczem obniżyły się i z końcem miesiąca utrzymały się na poziomie 152 — 153. Na giełdach prowincjonalnych obroty papierami dywidendowymi były nadal bardzo małe.

Budżet Państwa. Dochody budżetowe Państwa wyniosły w grudniu 245.4 milj. zł., zwiększając się w porównaniu z listopadem o 22.4 milj. zł. Wydatki wykazały jednocześnie wzrost o 34.4 milj. zł. do 257.1 milj. zł., wskutek czego grudzień zamknął się przejściowym niedoborem w wysokości 11.7 milj. zł. Wzrost dochodów nastąpił w działach: danin publicznych (o 19.3 milj. zł.), ceł (o 2.3 milj. zł.), monopolów (o 6.2 milj. zł.) oraz innych dochodów (o 1.9 milj. zł.). Wpłaty przedsiębiorstw państwowych do Skarbu Państwa zmniejszyły się natomiast o 7.3 milj. zł. O ile chodzi o wydatki, znaczny ich wzrost ponad przeciętny poziom miesięczny wywołany został większymi płatnościami z tytułu obsługi długu zagranicznego Polski w końcu ub. r.

W styczniu r. b. dochody państwowe wyniosły 229.7 milj. zł., co stanowi w porównaniu z grudniem spadek o 15.7 milj. zł. Wobec tego, że wydatki zmniejszyły się jednocześnie o 28.9 milj. zł. do 228.2 milj. zł., miesiąc styczeń zamknięty został nadwyżką dochodów w wysokości 1.5 milj. zł. Spadek dochodów zaznaczył się w styczniu w działach: danin publicznych (o 9.7 milj. zł.), ceł (o 5.2 milj. zł.) i monopolów (o 13.7 milj. zł.); zwiększyły się natomiast inne dochody (o 12.3 milj. zł.) i wpłaty przedsiębiorstw państwowych (o 0.6 milj. zł.).

Za pierwsze 10 miesięcy bieżącego roku budżetowego (wrzesień 1930 — styczeń 1931) dochody państwowe wyniosły 2.295.6 milj. zł., wydatki zaś 2,300.0 milj. zł. wobec 2,511.8 milj. zł. i 2,467.4 milj. zł. w tymże czasie poprzedniego okresu.

ROLNICTWO

Trudności gospodarcze rolnictwa wykazały w styczniu dalsze pogłębienie, a to w związku z ponownym osłabieniem cen ziemiopłodów i dalszym spadkiem cen inwentarza a przede wszystkim nierogacizny. Wskutek tego sytuacja finansowa na wsi nadal się zaostrzała, co odbija się na spłacie kredytów rolniczych w styczniu oraz na przygotowaniach rolnictwa do upraw wiosennych. Zakupy maszyn rolniczych, nawozów sztucznych oraz nasion, które rozpoczynają się zwykle w styczniu, uległy w r. b. opóźnieniu. Z drugiej strony daje się stwierdzić tendencja do niżki kosztów produkcji w rolnictwie, doboru bardziej rentujących się upraw oraz do ogólnej racjonalizacji gospodarki rolnej.

Ziemiopłody. Zboża. Lekka poprawa cen, która zaznaczyła się na międzynarodowych rynkach zbożowych w pierwszej połowie miesiąca sprawozdawczego, była krótkotrwała i już w drugiej połowie stycznia nastąpiła ponowna niżka cen, które spadły naogół poniżej notowań z końca grudnia ub. r. Jedynie na rynku berlińskim tendencja była mocniejsza w związku z pogłoskami o przywróceniu świadectw przywozowych na zboże w Niemczech.

Na rynku polskim kształtowanie się cen zbożowych było nieco odmienne niż zagranicą. Ceny pszenicy i żyta bowiem wykazały w pierwszej połowie miesiąca dość znaczny spadek, stabilizując się następnie w drugiej połowie stycznia na poziomie niższym od notowań z końca grudnia. Spadek cen był silniejszy dla pszenicy niż dla żyta. Ceny owsa przeciwnie utrzymywały się na początku miesiąca na stałym poziomie, ulegając spadkowi w drugiej połowie stycznia. Zaznaczyć należy, że notowania owsa są obecnie wyższe niż notowania żyta i niewiele tylko odbiegają od cen pszenicy. Cena jęczmienia wreszcie pozostała przez cały miesiąc niezmienną.

Obroty na rynku krajowym pozostały nadal bardzo niewielkie, przyczem podaż znacznie przewyższała zapotrzebowanie.

Wywóz zbóż wykazał w styczniu dalszy spadek w porównaniu z miesiącem poprzednim. Za pierwsze półrocze roku gospodarczego (sierpień — styczeń) bilans obrotów z zagranicą w dziale

zbóż i produktów przemiałowych przedstawia się jak następuje (w tonnach):

	Przywóz		Wywóz	
	1930/31	1929/30	1930/31	1929/30
Pszenica	1.580	8.860	49.488	4.852
Żyto	14	604	203.576	168.431
Jęczmień	13	82	97.177	143.984
Owies	—	2.330	4.330	34.366
Mąka pszenna	559	1.013	16.889	1.754
„ żytnia	—	—	31.036	2.733

Wywóz mąki pszennej wykazał również pewien spadek w porównaniu z grudniem, utrzymał się jednak nadal na wysokim poziomie. Eksport mąki żytniej natomiast znacznie się zwiększył.

Inwentarz żywy. Obroty na krajowych targach bydła zmniejszyły się nieco w porównaniu z miesiącem poprzednim, spadając w ten sposób poniżej poziomu kilku ostatnich miesięcy. Ceny bydła wykazały dalszy nieprzerwany spadek.

Wywóz bydła rogatego zwiększył się w porównaniu z miesiącem poprzednim, osiągając 3.389 sztuk wartości 1.804 tys. zł. wobec 3.216 szt. wartości 1.643 tys. zł. w grudniu ub. r. Wywóz styczniowy odpowiada prawie zupełnie przeciętnej miesięcznej za 1930 r., która wyraża się cyfrą 3.371 sztuk.

Na krajowym rynku trzody chlewnej obroty były w styczniu większe niż w grudniu, nie przekraczały jednak poziomu z paru ostatnich miesięcy. Ceny nierogacizny wykazały dalszy i znaczny spadek, co w dużej mierze jest skutkiem pogorszenia się konjunktur wywozowych.

Wskutek wprowadzenia w grudniu ub. r. w Czechosłowacji wysokich ceł przywozowych na nierogaciznę, przywóz trzody z Polski na rynek czeski zmniejszył się znacznie w porównaniu z miesiącem poprzednim. Dowozy te po przejściowym spadku w końcu grudnia i na początku stycznia do 1.5 tys. szt. tygodniowo, ustaliły się następnie na poziomie 4 — 4.5 tys. szt. tygodniowo, czyli o przeszło 50% niższym niż przed wprowadzeniem cła.

Spadek wywozu do Czechosłowacji spowodował zwiększenie eksportu do Austrii, który to eksport doszedł na początku stycznia do 12 tys. szt. tygodniowo, obniżając się stopniowo w następnych tygodniach do 8.7 tys. szt. w końcu stycznia. Zwiększony dowóz na rynek wiedeński spowodował przekroczenie ustalonego na styczeń kontyngentu. Sprawa ta znalazła jednak rozwiązanie w zawartej dnia 11 lutego b. r. umowie pomiędzy Syndykatem polskim a komisjonerami wiedeńskimi. Porozumienie to, regulujące dostawy nierogacizny polskiej do Austrii

do końca r. b., stanowi znaczny krok naprzód w dziedzinie regulowania eksportu trzody chlewnej z Polski. Postanawia ono m. in., że przekroczenie kontyngentu w styczniu będzie uregulowane w ciągu dwóch najbliższych miesięcy.

Ograniczenie wywozu trzody do Czechosłowacji odbiło się na ogólnym wywozie z Polski, który spadł w styczniu do 47.027 szt. wartości 7.482 tys. zł. wobec 77.361 szt. wartości 13.553 tys. zł. w grudniu ub. r.

Masło i jaja. Na międzynarodowych rynkach masła zaznaczył się w styczniu dalszy spadek cen spowodowany znaczną podażą, przekraczającą zapotrzebowanie kurczącej się konsumpcji.

Na rynku krajowym ruch cen kształtował się analogicznie do zmian na rynkach zagranicznych. Ogólny spadek w porównaniu z cenami z końca grudnia dochodzi do 10%.

Wywóz masła zwiększył się w porównaniu z miesiącem poprzednim osiągając 760 tonn wartości 3.687 tys. zł. wobec 456 tonn wartości 2.206 tys. zł. w grudniu r. ub. Pomimo tej wyżki pozostał jednak znacznie poniżej przeciętnej miesięcznej za r. ub., która to przeciętna wyraża się cyfrą 1.010 tonn wartości 4.930 tys. zł.

Na rynkach jajczarskich tendencja w styczniu była bardzo niejednołita. Zniżka cen, która zaznaczyła się pod koniec grudnia r. ub., trwała przez pierwszą połowę stycznia. Następny wzrost cen, zaznaczający się w drugiej połowie miesiąca, okazał się jednak krótkotrwały, gdyż zwiększona podaż towaru świeżego spowodowała w ostatnich dniach stycznia i na początku lutego ponowny spadek cen.

Na rynku krajowym panował nadal spokój. Ceny od połowy miesiąca wykazywały tendencję zniżkową, wywołaną w pewnej mierze pogorszeniem konjunktur eksportowych.

Wywóz jaj z Polski wykazał w styczniu silny spadek, obniżając się do 803 tonn wartości 2.416 tys. zł. wobec 1.324 tonn wartości 4.119 tys. zł. w grudniu i 4.593 tonn wartości 11.236 tys. zł. przeciętnie miesięcznie w roku ubiegłym.

GÓRNICTWO

Węgiel. Zbyt węgla kamiennego w styczniu b. r. obniżył się w porównaniu z poprzednim miesiącem, był jednak nieco większy niż w styczniu ub. r. Ogólna wysyłka węgla z kopalń zmniejszyła się w porównaniu z grudniem 1930 roku o 252 tys. tonn do 2.951 tys. tonn wskutek

spadku zbytu na rynku krajowym o 266 tys. do 1.760 tys. tonn. Wywóz węgla zagranicę natomiast zwiększył się o 14 tys. tonn do 1.191 tys. tonn. Wysyłka do państw skandynawskich i bałtyckich utrzymała się prawie na niezmiennym poziomie (587 tys. tonn), zmniejszeniu uległ zaś eksport węgla do państw sukcesyjnych wskutek zmniejszenia się wysyłki do Austrii i do Węgier. Do krajów tych łącznie z Czechosłowacją wysłano bowiem ogółem w styczniu 272 tys. tonn wobec 301 tys. w miesiącu poprzednim. Silniejszą wyżkę wykazał natomiast wywóz do pozostałych krajów wolnej konkurencji, szczególnie wysyłka do Włoch. Podział zbytu węgla na poszczególne rynki przedstawia poniższe zestawienie (w tys. tonn; za styczeń b. r. dane tymczasowe):

	I.1931	XII.1930	I.1930
zbyt ogólny	2.951	3.203	2.929
z tego: zbyt w kraju	1.760	2.026	1.763
eksport	1.191	1.177	1.166
w tem: Szwecja	194	244	235
Dania	206	182	172
Finlandja	14	59	5
Norwegia	125	61	89
pozostałe kraje północne	48	49	89
Gdańsk i węgiel okrętowy	73	93	75
Austria	176	203	183
Węgry	25	33	36
Czechosłowacja	71	65	66
Francja	98	106	120
Italia	100	44	45
inne kraje	61	38	51

Ceny eksportowe węgla wywożonego drogą morską uległy w styczniu osłabieniu, wynosiły bowiem przeciętnie za grube gatunki węgla górnośląskiego sh 12/0 za tonnę, za węgiel dąbrowski sh 11/3 wobec 12/3 i 11/6 w końcu ub. r. f. o. b. Gdańsk-Gdynia. Przeładunki węgla w portach Gdańska i Gdyni wskutek wzrostu wywozu drogą morską do krajów zachodniej i południowej Europy, jak Italji, Belgji, Hiszpanji, zwiększyły się do 853 tys. tonn, z czego na Gdańsk przypada 570 tys. i na Gdynię 283 tys. tonn (w grudniu ub. r. 547 wzgl. 279 tys. tonn).

Ze względu na większą ilość dni roboczych w styczniu (25 w styczniu wobec 23 w grudniu) wydobyte węgla w miesiącu sprawozdawczym zwiększyło się o 59 tys. tonn do 3.458 tys. tonn. Wzrost produkcji nastąpił w zagłębiu śląskim i dąbrowskim, wywożących znaczną część wydobywanego węgla zagranicę, spadło natomiast wydobyte w okręgu krakowskim, który zaopatrzuje wyłącznie rynek krajowy. Przeciętne jed-

nak wydobycie na dzień pracy w styczniu w ilości 138 tys. tonn było o 9 tys. tonn mniejsze niż w miesiącu poprzednim. Wzrost wydobycia węgla przy jednoczesnym spadku jego zbytu spowodował zwiększenie zapasów węgla na zwalach kopalni w przybliżeniu do 1.532 tys. tonn w końcu stycznia.

Nafta. Produkcja ropy naftowej w poszczególnych zagłębiach Polski przedstawia się w ub. r. następująco (w tys. tonn):

	1929 r.	1930 r.
Drohobycz	555,8	528,9
Jasło	73,4	85,4
Stanisławów	45,4	48,5
Razem	674,6	662,8

Mimo zwiększenia wydobycia w okręgu jasielskim i stanisławowskim ogólny urobek ropy zmniejszył się w porównaniu z 1929 rokiem prawie o 2% wskutek wyczerpywania się wydajności istniejących kopalni oraz braku nowych większych dowierceń w głównym zagłębiu drohobyckim.

Przemysł rafineryjny, dysponujący ograniczoną ilością surowca, pracował w 1930 r. nieco słabiej niż w roku poprzednim. Wskazuje na to poniższe zestawienie (w tys. tonn):

	1931 r.	1930 r.
Przerobiono ropy	656,1	627,7
Wytwórczość przetworów	594,7	575,2
Rozchód przetwor. naft w kraju	413,4	405,3
Wywóz zagranicę	248,8	192,2

Wytwórczość rafinerij była zatem o 3% mniejsza niż w 1929 r. Zbyt przetworów naftowych w kraju wykazał spadek tylko nieznaczny przy utrzymaniu cen produktów na niezmiennym poziomie w ciągu całego roku. Mniej pomyślnie rozwijał się wywóz produktów naftowych na rynki międzynarodowe, na których ceny w ciągu roku obniżyły się pod wpływem wielkiej podaży nafty amerykańskiej i rosyjskiej. Wywóz przetworów z Polski zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o przeszło 20%, do 192,2 tys. tonn.

Położenie przemysłu naftowego w końcu ub. r. oraz w styczniu b. r. nie wykazało większych zmian. Wydobycie ropy naftowej w grudniu ub. r. było nieco większe niż w poprzednim miesiącu, wynosiło bowiem 57,2 tys. tonn wobec 56,6 tys. tonn w listopadzie. Ilość robotników zatrudnionych w kopalniach pozostała prawie bez zmian, wynosząc w końcu ub. r. 10.432. Wytwórczość produktów naftowych w rafinerjach zmniejszyła się do 48,4 tys. tonn (w listopadzie 51,2 tys.

tonn). Zbyt w kraju wynosił w grudniu 38,7 tys. wobec 39,5 tys. tonn w poprzednim miesiącu wskutek zmniejszenia się sprzedaży benzyny, olei smarowych i parafiny. Wzrósł natomiast zbyt nafty i olejów gazowych. Wywóz zagranicę w grudniu nieco się zwiększył — do 13,7 tys. tonn. Zapasy produktów naftowych w ilości 214,1 tys. tonn w końcu ub. r. utrzymały się na poziomie z przed miesiąca, były natomiast o 17,4 tys. większe niż w końcu 1929 r.

HUTNICTWO

Żelazo i stal. — Wytwórczość hutnictwa żelaznego w porównaniu z grudniem ub. r. nieco się zwiększyła, była jednak znacznie niższa niż przed rokiem. Dzięki większym dostawom rządowym, przydzielonym w styczniu, stan zamówień krajowych wzrósł. Wobec jednak kończących się dostaw żelaza do Rosji, uzyskanych w ub. r., huty zaprowadzają ostatnio znaczniejsze ograniczenia pracy. Produkcja zakładów hutniczych w styczniu zwiększyła się w dziale stali o 16,7% do 91,6 tys. tonn i w dziale wyrobów walcowanych o 4,2% do 62,7 tys. tonn. Produkcja surówki natomiast była w porównaniu z grudniem prawie o 9% mniejsza. Wytwórczość w poszczególnych działach była następująca (za styczeń b. r. dane tymczasowe):

w tys. tonn	Surówka	Stal	Wyroby walcown.
przec. mies. 1913 r.	85,9	138,4	99,9
w styczniu 1930 r.	50,7	106,0	76,4
w listopadzie „	36,7	107,6	75,1
w grudniu „	35,8	78,5	60,2
w styczniu 1931 r.	32,3	91,6	62,7
w % przec. mies. 1913 r.			
w styczniu 1930 r.	59,1	76,6	76,5
w listopadzie „	42,7	77,8	75,2
w grudniu „	41,8	56,5	60,5
w styczniu 1931 r.	37,5	66,2	62,8

Ogólna ilość zamówień przydzielonych hutom przez Syndykat w styczniu wynosiła 43 tys. tonn wobec niecałych 7 tys. w miesiącu poprzednim. Na wzrost ten składają się głównie zakupy szyn i akcesoryj kolejowych przez Ministerstwo Komunikacji, które osiągnęły w styczniu 30,5 tys. tonn. Zamówienia odbiorców prywatnych wynosiły 12,5 tys. tonn (w grudniu ub. r. 6,7 tys. tonn), z czego na handel hurtowy przypada 4,6 tys., a na przemysł 7,9 tys. tonn.

Wywóz wyrobów hutniczych zagranicę obniżył się w ogólnej sumie w porównaniu z grudniem o 19 tys. do 27,5 tys. tonn. Szczególnie sil-

nie, bo o 15,5 tys. tonn spadł wywóz szyn, żelaza i stali.

Cynk i ołów. — Warunki zbytu cynku i ołowiu w Europie uległy w styczniu dalszemu pogorszeniu. Ceny cynku wskutek małego zapotrzebowania tego metalu obniżyły się w ciągu miesiąca sprawozdawczego na giełdzie londyńskiej o £ 1½ do £ 12¼ za tonnę w dniu 30 stycznia b. r. Również ceny ołowiu pod wpływem zwiększonego dowozu z Australji spadły w Londynie w ciągu stycznia o £ 1 13/16 do £ 13 3/16.

Niepomyślne położenie na światowych rynkach metali półszlachetnych odbiło się niekorzystnie na wywozie cynku i ołowiu z Polski, który to wywóz pod koniec ub. r. wykazał znaczniejszy spadek. Huty utrzymały jeszcze wprawdzie w styczniu dość wysoki stan zatrudnienia, wytwarzając 14,8 tys. tonn cynku surowego i 3 tys. tonn ołowiu, jednak wobec dalszego pogorszenia koniunktur eksportowych przystąpiły ostatnio do większych ograniczeń liczby robotników. Wywóz cynku zagranicę zmniejszył się w styczniu do 8,3 tys. tonn wobec 9,5 tys. w miesiącu poprzednim.

PRZEMYSŁ

Przemysł włókienniczy. Łódź. Rozmiary wytwórczości przemysłu bawełnianego w styczniu były mniejsze niż w miesiącu poprzednim. Szczególnie w początkach miesiąca sprawozdawczego, wskutek częściowego unieruchomienia szeregu większych zakładów, trwającego od drugiej połowy grudnia, stan zatrudnienia był bardzo niski. W porównaniu z grudniem liczba robotników została znacznie ograniczona, jak wynika z następujących danych o stanie zatrudnienia w większych fabrykach, należących do Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem:

dni	19—25.I.1931		15—21.XII.1930		20—26.I.1930	
	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.
6	12.648	28,7	15.710	31,5	6.584	12,7
5	18.436	41,8	11.765	23,5	8.999	17,3
4	3.918	8,9	21.138	42,3	23.127	43,4
3	9.119	20,6	1.347	2,7	12.811	24,6
2	—	—	—	—	512	1,0
razem	44.121	100,0	49.960	100,0	52.033	100,0

Zbyt artykułów zimowych był podobnie jak w grudniu niezadawalający. Zamówienia na sezon letni nie wpływają dotąd prawie zupełnie, gdyż kupcy liczą na dalszą zniżkę cen, która zaznaczyła się również w styczniu.

Wskutek nieodnowienia kartelu producentów przędzy bawełnianej, który przestał działać z

końcem ub. r., na rynku przędzy panowała niepewna sytuacja. Niektóre zakłady zwiększyły swą wytwórczość, co spowodowało przyrost zapasów przędzy. Wobec trudnego położenia przemysłu włókienniczego istnieje jednak silna tendencja utrzymania powyższego kartelu oraz zawarcia nowych porozumień, mających głównie za zadanie regulowanie rozmiarów produkcji i warunków sprzedaży. Dążenia takie dały się zauważyć głównie wśród producentów tkanin jedwabnych oraz w średnim i drobnym przemyśle wełnianym i bawełnianym.

W przemyśle wełnianym stan zatrudnienia był również słabszy niż w grudniu ub. r. W fabrykach wełnianych, należących do Związku Przemysłu Włókienniczego, pracowało:

dni	19—25.I.1931		15—21.XII.1930		20—26.I.1930	
	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.	robotn.	% rob.
6	9.713	74,5	9.293	66,3	5.693	36,8
5	264	2,0	3.737	26,6	3.449	22,5
4	1.835	14,0	591	4,2	3.411	22,0
3	1.231	9,5	400	2,9	2.934	18,9
razem	13.043	100,0	14.021	100,0	15.487	100,0

Zbyt wyrobów wełnianych utrzymał się na poziomie z miesiąca poprzedniego. Ceny artykułów wełnianych uległy dalszej zniżce i są obecnie o 20 — 25% niższe niż przed rokiem.

W przemyśle dzianym zatrudnienie warsztatów uległo zmniejszeniu wskutek braku dostatecznych zamówień na wyroby letnie i wiosenne. Ceny tych wyrobów wykazują wprawdzie w porównaniu z okresem zesłorocznym zniżkę dochodzącą do 15%, jednak kupcy w oczekiwaniu dalszej zniżki dotąd prawie zupełnie towarów nie zamawiają.

Również w dziale pończoszniczym nastąpiło ograniczenie wytwórczości oraz zniżka cen, wynosząca w stosunku do ub. r. 20 — 25%. Zarówno w przemyśle dzianym jak i pończoszniczym zostały ostatnio obniżone płace robotników.

Bielsko. Dalsza zniżka cen wełny oraz przędzy wpłynęła ujemnie na obroty tkaninami wełnianymi, wywołując wśród kupców hurtowych wstrzemięźliwość w robieniu zakupów. Ruch w fabrykach sukna skutkiem tego się obniżył i wytwórczość w styczniu w porównaniu z ub. r. była o przeszło 30% mniejsza. W styczniu rozpoczął się eksport materiałów letnich do dalszych krajów. W porównaniu z grudniem ub. r. wartość eksportu zwiększyła się, była jednak niższa niż w styczniu roku poprzedniego.

W trudnych warunkach pracował nadal przemysł jutowy i konopny, konfekcyjny i kapeluszniczy.

Białystok. Styczeń jest zwykle miesiącem słabego zatrudnienia fabryk białostockich jako okres niesezonowy. Ze względu na zastój w obrotach miesiąc sprawozdawczy był dla przemysłu białostockiego szczególnie ciężki, gdyż wskutek niskiej tendencji cen nie zawierano prawie żadnych transakcyj sprzedaży materiałów. Zatrudniona była tylko część fabryk, gdyż i eksport nie wykazał poprawy.

Ogólna wartość eksportu przędzy i gotowych materiałów włókienniczych z Polski utrzymała się w styczniu prawie na poziomie z grudnia ub. r., była jednak znacznie mniejsza niż w styczniu 1930 r. W miesiącu sprawozdawczym wywieziono bowiem wyrobów za 11.176 tys. zł. wobec 11.428 tys. zł. w miesiącu poprzednim i 15.243 tys. zł. w styczniu 1930 r.

Stan zatrudnienia **przemysłu metalowo-maszynowego** wskutek utrzymujących się trudności zbytu był nadal niepomysłny. W sprzedaży maszyn i narzędzi rolniczych trwał zastój międzysezonowy, gdyż rolnicy pod wpływem dalszego spadku cen artykułów rolnych nie przeprowadzają prawie żadnych inwestycji w inwentarzu martwym. Bardzo słabo zatrudnione były również zakłady wyrabiające urządzenia dla przemysłu rolnego, włókienniczego, drzewnego i metalowego. Położenie w dziale fabryk lokomotyw oraz wagonów kolejowych tak osobowych jak i towarowych utrzymało się na poziomie z grudnia. Wskutek spadku robót przy wykańczaniu domów, fabryki pracujące na potrzeby budownictwa zmuszone były ograniczyć stan zatrudnienia. Porozumienie cynkowni blach zostało przedłużone na następne 5 lat, t. j. do końca 1935 r. Stan zatrudnienia fabryk gwoździ i drutu się nie poprawił. Sytuację tych fabryk pogarszała konkurencja między poszczególnymi zakładami, która zaczęła się ponownie po upływie z końcem ub. r. terminu Syndykatu Gwoździ i Drutu, obejmującego 26 fabryk. Wskutek rozpadnięcia się powyższego Syndykatu przestała również obowiązywać umowa o wzajemnej ochronie terytorjalnej między czechosłowackimi fabrykami drutu a Centralnym Biurem Polskich Fabryk Gwoździ i Drutu. Jednak prowadzone są obecnie rokowania o przedłużenie mocy obowiązującej tej umowy na rok obecny. Fabryki śrub i nitów utrzymały stan wytwórczości na poziomie z miesiąca poprzedniego. Przemysł odlewniczy był tylko częściowo zatrudniony. Stan zamówień fabryk budowli mostów i konstrukcji żelaznych utrzymuje się na bardzo niskim poziomie.

Przemysł drzewny. Eksport materiałów i wyrobów drzewnych z Polski w ostatnich dwóch latach był następujący:

	1 9 2 9		1 9 3 0	
	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.
Drewno surowe	2.358	169,1	1 428	91,4
" napółobrobione	1.311	254,1	1 311	211,4
Wyroby z drzewa	77	58,7	64	45,4
razem	3.746	481,9	2.803	348,2

Ilościowy zatem wywóz zmniejszył się w ub. r. prawie o 25%, wartościowo zaś o 28%. Wartość wywozu wynosiła przeciętnie w miesiącu 29 milj. zł. Prócz pogłębiającej się w ciągu ub. r. depresji gospodarczej, wpływającej na zmniejszenie się zapotrzebowania drzewa w krajach zachodniej Europy, na ograniczenie eksportu drzewa z Polski wpłynął dumpingowy wywóz drzewa rosyjskiego, który dał się szczególnie dotkliwie odczuć zwłaszcza w Anglii i w Niemczech. W styczniu b. r. wywóz drzewa wskutek wygaśnięcia prowizorium drzewnego z Niemcami obniżył się znacznie poniżej przeciętnej miesięcznej z ub. r. Ogólna wartość wywozu materiałów i wyrobów drzewnych w tym miesiącu wynosiła 18.2 milj. zł. wobec 28.1 milj. zł. w grudniu oraz 27.9 milj. zł. w styczniu 1930 r. Przytem nastąpił silny spadek eksportu zarówno drewna surowego jak i napółobrobionego, podczas gdy wywóz wyrobów z drzewa został utrzymany. Ponieważ jednocześnie zapotrzebowanie drzewa w kraju się nie zwiększyło, również w styczniu większa część tartaków pozostała unieruchomiona i tylko nieliczne przedsiębiorstwa przystąpiły do pracy w ciągu miesiąca, licząc na zwiększony zbył materiałów tartych w przyszłym sezonie wiosennym.

Cukrownictwo. W miesiącu sprawozdawczym cukrownie zakończyły przeróbkę buraków. Według tymczasowych obliczeń produkcja cukru w kampanji 1930/31 wyniosła 696 tys. tonn, w wartości cukru białego wobec 825 tys. tonn w kampanji ubiegłej.

Zbył cukru w kraju w styczniu wynosił 22.6 tys. tonn wobec 31.4 tys. w miesiącu poprzednim i 26.5 tys. tonn w styczniu 1930 r. Wywóz cukru zagranicę zmniejszył się do 15 tys. tonn wobec 52.2 tys. w grudniu i 38.8 tys. tonn w styczniu ub. r. Przejściowa poprawa cen cukru na rynkach międzynarodowych, która zaznaczyła się w połowie stycznia, utrzymując się jednak tylko przez krótki czas, spowodowana została podpisaniem układu regulującego na okres pięcioletni kwoty wywozowe najważniejszych krajów eksporterów cukru (za wyjątkiem Rosji). W myśl tego porozumienia przypadł Polsce rocz-

ny kontyngent eksportowy w wysokości 308 tys. ton w wartości cukru surowego.

Przemysł chemiczny. Rozpoczynający się w końcu grudnia i w styczniu wiosenny sezon sprzedaży nawozów sztucznych nie zaznaczył się dotąd większymi zakupami ze strony rolników. Mimo niższej cen na wozów azotowych, dochodzącej dla poszczególnych gatunków do 11 — 20%, sprzedaż nawozów nie przybrała większych rozmiarów. Również zbyt nawozów superfosfatowych mimo obniżenia już w grudniu dotychczasowego cennika o ca 10% ograniczał się do bardzo małych ilości. Wysyłka soli potasowych z kopalń w Kałuszu i Stebniku na potrzeby rolnictwa krajowego powiększyła się w porównaniu z grudniem dwukrotnie, do 14.5 tys. ton, osiągnęła jednak zaledwie połowę sprzedaży ze stycznia ub. roku. Pozatem wywieziono niewielkie ilości soli potasowych do Czechosłowacji, Anglii i Szwecji.

Podobnie w dziale produktów węglopodobnych wskutek zimowego zastoju w sprzedaży większości wyrobów obroty były bardzo małe i rozmiary wytwórczości ograniczone. Nieco pomyślniej kształtowała się jedynie wysyłka produktów benzolowych na potrzeby krajowego przemysłu chemicznego. Sprzedaż siarczanu amonu tak jak i innych nawozów sztucznych była niezadawalająca.

Ze względu na martwy sezon zimowy, w **przemysle mineralnym** panował spokój. Cegielnictwo zajęte było w styczniu przygotowaniem materiału do kampanji wiosennej. Wobec większych zapasów cegły, pozostałych z produkcji zeszłorocznej, prace te zostały znacznie ograniczone, ilość robotników zatrudnionych w zakładach ceramicznych doznała w styczniu większej redukcji. Podobnym ograniczeniom uległ stan zatrudnienia w pozostałych działach przemysłu mineralnego, jak w hutach szklanych, cementowniach i wapiennikach.

Również inne gałęzie przemysłu przetwórczego, jak przemysł skórniczy, papierniczy i spożywczy pracowały nadal w zmniejszonych rozmiarach przy utrzymujących się trudnościach zbytu.

HANDEL I ŻEGLUGA

Styczeń jest zwykle okresem małych obrotów w handlu, na ten czas przypadają bowiem płatności kredytów i podatków, absorbujące większe zasoby gotówkowe ludności. Przedsiębiorstwa, sporządzające przeważnie w tym miesiącu bilanse za rok ubiegły, nie zakupuja większych

zapasów towarów. W roku bieżącym obok słabnącej siły nabywczej ludności zwłaszcza na wsi na zmniejszenie zakupów wpływa również niżkowa tendencja cen towarów, która wywołuje wstrzemięźliwość w zaopatrywaniu się konsumentów, liczących na dalszą zniżkę. Wskutek tego obroty we wszystkich branżach były znacznie mniejsze niż przed rokiem przy niepomysłnej nadal wypłacalności odbiorców. Szczególnie silnie obniżyły się zakupy w okręgach rolniczych, gdzie obroty były przeciętnie o połowę mniejsze niż przed rokiem.

Ruch niżkowy cen trwał nadal. Ogólny wskaźnik cen hurtowych obniżył się z 76.6 w grudniu ub. r. do 72.3 w styczniu. Na powyższy spadek wpłynęła głównie niższa wskaźnika artykułów rolnych z 63.2 do 56.5, gdy wskaźnik artykułów przemysłowych obniżył się słabiej, z 87.8 w grudniu do 86.0 w styczniu b. r. Za cenami hurtowymi podążyły ceny detaliczne, których wskaźnik obniżył się w Warszawie z 97.6 w grudniu do 90.7 w styczniu, również głównie wskutek spadku wskaźnika artykułów rolnych.

Obroty handlowe Polski z zagranicą w styczniu zmniejszyły się w porównaniu z grudniem ub. r. o przeszło 10% do 305.9 milj. zł. i były prawie o 22% niższe od przeciętnej miesięcznej w 1930 r. (390 milj. zł.). W stosunku do stycznia ub. r., kiedy ogólna wartość wymiany towarowej z zagranicą wynosiła 435.3 milj. zł., spadek obrotów w miesiącu sprawozdawczym dochodzi do 30%. W styczniu r. b. przywieziono 278 tys. ton wartości 153.4 milj. zł., wywieziono natomiast 1.418 tys. ton wartości 152.5 milj. zł. wobec 286 tys. ton wartości 158.9 milj. zł. wzgl. 1.660 tys. ton wartości 183.2 milj. zł. w grudniu ub. r. Wskutek silniejszego spadku wartości wywozu bilans handlu zagranicznego zamknięty został saldem ujemnym na nieznaczną sumę 0.9 milj. zł.

Udział transportu morskiego w wymianie towarowej z zagranicą stale się zwiększa, przyczyniając się do wzrostu obrotów w porcie gdynskim. Ilość i pojemność statków, które przeszły przez port w ostatnim miesiącu, była znacznie większa niż w grudniu i styczniu ub. r. Ogólny obrót towarowy wzrósł z 314 tys. ton w styczniu 1930 r. do 323 tys. ton w miesiącu sprawozdawczym (w grudniu 1930 r. 312 tys. ton). Ogólny ruch pasażerski wyniósł 1.992 osób wobec 1.198 w styczniu i 1.064 w grudniu ub. r.

STAN ZATRUDNIENIA

Wzrost liczby bezrobotnych w styczniu był znacznie słabszy niż w poprzednim miesiącu. Gdy w grudniu stan zarejestrowanych bezro-

botnych zwiększył się o 91 tysięcy osób, to w ciągu stycznia liczba ta podniosła się tylko o 42 tysiące do 345 tysięcy na dzień 31 stycznia b. r. Z liczby tej przypadało na poszczególne zawody według danych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:

	31.1.1931	3.1.1931	1.II.1930
Górnicy	9.080	8.082	3.735
Hutnicy	2.101	4.508	1.599
Metalowcy	25.833	23.132	17.143
Włókiennicy	36.005	30.199	33.771
Pracownicy budowlani	37.796	33.365	40.134
Pracownicy umysłowi	22.238	21.001	14.817
Inne zawody	33.247	27.430	} 138.263
Niewykwalifikowani	178.995	155.431	
Razem	345.295	303.148	249.462

Najsilniejszy wzrost bezrobocia wystąpił, jak zwykle o tej porze, w dziale robotników niewykwalifikowanych wskutek małego zakresu robót publicznych oraz ograniczenia ruchu w niektórych działach przemysłu rolnego. Wśród zawodów kwalifikowanych liczba bezrobotnych zwiększyła się zwłaszcza w grupie włókienników, głównie wskutek słabszego zatrudnienia fabryk włókienniczych w okręgu łódzkim i biłostockim. W dziale pracowników hutniczych natomiast nastąpiła w styczniu znacznie lepsza poprawa. Najwyższy stan bezrobocia wykazywały okręgi przemysłowe: województwo śląskie 57.228, Łódź miasto 37.847, Sosnowiec 20.180, Częstochowa 13.762, a poza tym Warszawa 20.023, Poznań 16.089, Kraków 13.002, Bydgoszcz 11.821.

S T A T Y S T Y K A

Pieniądz i kredyt

STAN W DNIU	BANK POLSKI							Państw. instyt. kredyt.			Banki prywatne ¹⁾	
	Stopy dyskontowa	Kruszec i waluty netto	Portfel wekslowy	Pożyczki lombardowe	Natychem. płatne zobowiązania	Obieg biletów bank.	Całkowity obieg pieniężny	Kredyty gotówkowe ²⁾	Kredyty emisyjne	Wkłady i lokaty	Kredyty krótkotermin.	Wkłady
31.XII. 1927	8	1.202 ¹⁾	456	41	660	1.003	1.312	893	432	899	878	576
31. XII. 1928	8	1.149	640	91	524	1.295	1.516	1.135	738	1.132	1.222	804
31.XII. 1929	8 1/2	1.119	704	77	468	1.340	1.600	1.340	924	1.144	1.362	916
31.I. 1930	8	1.073	684	71	454	1.247	1.485	1.077	927	1.199	1.406	950
30.XI. "	7 1/3	863	681	75	233	1.565	1.570	1.661	1.035	1.391	1.376	992
31.XII. "	7 1/3	851	672	86	210	1.328	1.569	1.649 ⁴⁾	1.057 ⁴⁾	1.422 ⁴⁾	1.355	972
31.I. 1931	7 1/2	825	623	88	185	1.277	1.513	1.658	1.061	1.456		

¹⁾ Od 20.X.1927 r. przeliczono zapasy kruszcu i walut zgodnie z rozporz. z d. 13.X.27 r. o stabilizacji złotego p.g. wartości 5.924.44 zł. za 1 kg. czystego złota.

²⁾ Łącznie z funduszami administrowanemi.

³⁾ Banki prywatne, należące do Związku Banków w Polsce: w końcu 1924 r. 43, 1925 r. 32, 1926 r. 30, od 1927 r. 29, od grudnia 1930 r. 26.

⁴⁾ Dane prowizoryczne.

Kursy dewiz i walut na giełdzie warszawskiej

	Notowano za	Kurs najniższy		Kurs najwyższy		Kurs ostatni	
		Styczeń 1931	Grudzień 1930	Styczeń 1931	Grudzień 1930	Styczeń 1931	Grudzień 1930
		Belgia	100 belg	124.37	124.40	124.60	124.72
Holandja	100 guld.	358.60	358.95	359.20	359.54	358.60	359.35
Londyn	1 £	43.30 1/2	43.30 3/4	43.32 1/2	43.35	43.32 1/4	43.31
Nowy York	1 \$	8.912	8.91	8.916	8.918	8.914	8.911
\$ oficjalny	1 \$	8.89	8.88 1/2	8.92 1/4	8.89 3/4	8.91	8.88 1/2
\$ prywatny	1 \$	8.89	8.88 1/2	8.927	8.89 3/4	8.90	8.89
Paryż	100 fr.	34.96	35.03	35.02 1/2	35.07	34.96 1/2	35.03
Praga	100 kor.	26.39 1/2	26.44	26.44	26.47 1/2	26.40	26.44
Szwajcaria	100 fr.	172.39	172.80	172.94	173.35	172.39	172.92
Wiedeń	100 szyl.	125.37	125.53	125.53	125.65	125.38	125.53
Włochy	100 lir	46.70	46.70	46.73	46.76	46.70	46.71

Kursy ważniejszych papierów procentowych na giełdzie warszawskiej

RODZAJ PAPIERU	Wartość nominalna	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
		Styczeń 1931	Grudzień 1930	Styczeń 1930	Styczeń 1931	Grudzień 1930	Styczeń 1930	Styczeń 1931	Grudzień 1930	Styczeń 1930
		6% pożycz. dol. z 1919/1920 r.	100 \$	67.—	67.—	79.25	70.—	68.—	80.—	69.75
10% " kolejowa	100 fr. zł.	101.—	104.—	102.50	103.50	105.50	102.50	103.50	104.50	102.50
5% " konwersyjna	100 zł.	47.—	50.—	49.75	49.50	50.50	50.—	48.—	50.—	49.75
5% " kolej. z 1925 r.	100 zł.	45.—	47.—	44.—	46.50	49.50	47.—	45.—	48.50	44.50
7% " stabil. z 1927 r.	100 \$	77.—	77.—	88.—	80.—	78.—	88.50	77.—	78.—	88.—
8% l. zast. B. G. K.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% " " B. G. K.	100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% " " P. B. R.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% " " P. B. R.	100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% oblig. B. G. K.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% " " B. G. K.	100 zł.	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25	83.25
8% l. dol. Pozn. Z. Kr. ¹⁾	100 \$	89.25	88.—	91.—	92.—	91.—	93.—	90.—	90.50	91.—
4 1/2% l. zast. T. Kr. Ziem.	100 zł.	50.75	51.—	47.75	53.75	53.50	50.—	52.50	51.75	50.—
5% " " " " m. W.	100 zł.	57.—	56.—	51.75	58.25	57.50	54.—	58.—	57.50	53.75
8% " " " " " " " "	100 zł.	70.50	71.—	67.75	73.—	72.75	72.50	72.—	72.—	70.75
8% " " " " " " " " Łodzi	100 zł.	67.—	66.50	62.—	68.—	69.—	65.25	68.—	68.50	63.25
5% pożycz. premj. dolar.	5 \$	45.75	54.50	66.—	55.—	57.—	82.—	54.—	54.50	74.50
4% " " " " " " " " inwest.	100 zł.	91.50	95.—	118.50	97.—	100.—	124.50	97.—	97.—	121.75
6% l. zboż. Pozn. Z. Kr. ¹⁾	1 q żyta	15.25	16.—	21.—	16.50	18.—	23.10	16.25	16.50	22.—
3% Poż. Bud.	50 zł.	50.—	50.—	—	50.75	50.—	—	50.50	50.—	—

¹⁾ Notowania urzędowe giełdy poznańskiej.

Kursy ważniejszych akcji na giełdzie warszawskiej

RODZAJ AKCJI	Wartość nominalna w złotych	Ostatnia dywid. w. %	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
			Styczeń 1931	Grudz. 1930	Styczeń 1930	Styczeń 1931	Grudz. 1930	Styczeń 1930	Styczeń 1931	Grudz. 1930	Styczeń 1930
			Bank Polski	100	15	149.—	153.—	175.—	158.50	160.25	186.—
Bank Handl. w Warszawie	100	8	106.—	108.—	117.—	108.—	108.—	118.—	108.—	108.—	117.—
Bank Dyskontowy	100	12	—	108.—	124.—	—	108.—	125.—	—	108.—	124.—
Bank Zachodni	100	8	70.—	70.—	77.—	70.—	70.—	80.—	70.—	70.—	78.—
Warsz. Tow. Fabr. Cukru	100	0	28.75	30.25	26.50	34.—	35.50	28.—	30.—	33.—	27.75
Firley	50	6	22.—	20.—	34.—	22.—	22.—	40.—	22.—	20.—	34.—
Warsz. Tow. Kop. Węgla	100	4	31.—	34.50	50.—	37.—	41.50	52.25	33.—	37.50	52.—
Lilpop, Rau i Loewenstein	25	10	19.75	20.—	35.75	22.50	24.—	37.75	20.—	22.50	36.—
Modrz. Zakł. Górnicze	50	0	8.75	9.50	14.50	10.50	12.—	16.—	8.25	10.25	14.50
Ostrowieckie Zakłady	50	10	38.—	40.—	61.—	40.—	50.—	66.—	38.—	41.—	61.—
Norblin	100	5	29.—	31.—	81.—	31.—	32.—	81.—	30.—	31.—	81.—
Rudzki	50	8	10.—	10.—	—	10.—	13.50	—	10.—	10.25	—
Starachowice	50	0	11.25	13.—	20.—	13.50	17.—	22.25	11.50	13.—	20.50
Warsz. S.A. Bud. Parow. III em.	100	8	—	18.—	20.—	—	19.—	21.—	—	19.—	21.—
Siła i Światło	50	12	58.—	—	90.—	58.—	—	98.—	58.—	—	98.—
Elektr. Dąbrowska I—III em.	50	8	—	45.—	60.—	—	54.—	60.—	—	54.—	60.—
L. Spiess i Syn I—II em	100	8	—	—	95.—	—	—	105.—	—	—	98.—
Nobel I—II em.	50	0	—	—	10.—	—	—	12.—	—	—	12.—
Haberbusch i Schiele I—II em.	100	11	101.—	102.25	101.50	105.—	112.—	104.50	101.—	105.50	101.50
Ł. J. Borkowski	25	0	—	3.50	6.25	—	3.50	7.50	—	3.50	7.50

Kursy polskich pożyczek państwowych na giełdach zagranicznych

Nowy York

6% POŻYCZKA DOLAROWA				M I E S I A C	8% POŻYCZKA DILLONOWSKA			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
74 ⁷ / ₈	77 ¹ / ₂	75	177	Styczeń 1930	93	96	94 ¹ / ₈	376
65	71	65 ¹ / ₂	101	Listopad . . . . "	83	88 ¹ / ₂	84 ¹ / ₄	543
58	67	62	133	Grudzień . . . . "	73	84 ¹ / ₄	79 ¹ / ₂	265
63	67 ¹ / ₂	66	62	Styczeń 1931	82	84 ¹ / ₂	84	257

7⁰/₀ Pożyczka Stabilizacyjna

NOWY YORK				M I E S I A C	L O N D Y N			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
78	84 ³ / ₄	83 ¹ / ₂	672	Styczeń 1930	82,15	88,35	88,54	—
75	80	77 ¹ / ₄	984	Listopad . . . . "	79,55	82,65	81,30	—
68	77 ¹ / ₄	73 ¹ / ₄	963	Grudzień . . . . "	76,29	81,55	78,54	—
75	80	79 ⁷ / ₈	915	Styczeń 1931	80,15	84,25	82,00	—

Rzeczywiste dochody i wydatki państwowe (w milj. zł.)

OKRES	DOCHODY						Wydatki	Nadwyżka dochodów
	Daniny publ. prócz cęł	Cła	Monopole	Przedsiębiorstwa	Inne dochody	Razem		
1928/1929	1.312,6	425,2	890,3	104,8	275,7	3.008,6	2.808,4	200,2
1929/1930	1.340,8	395,3	886,1	111,2	297,3	3.030,7	2.970,7	60,0
Grudzień 1929	146,3	31,8	62,7	2,6	21,6	265,0	250,7	14,3
Styczeń 1930	132,6	26,3	70,4	4,0	16,7	250,0	242,0	8,0
Listopad "	100,2	21,6	70,3	8,6	22,3	223,0	222,7	0,3
Grudzień "	119,5	23,9	76,5	1,3	24,2	245,4	257,1	-11,7
Styczeń 1931 ¹⁾	109,8	18,7	62,8	1,9	36,5	229,7	228,2	1,5
Kwiecień — Styczeń 1929/30	1.137,3	341,7	736,2	90,5	206,1	2.511,8	2.467,4	44,4
" " 1930/31	1.020,8	223,3	692,5	73,8	285,2	2.295,6	2.300,0	-4,4

Wytwórczość górnicza (w tys. tonn)

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	WĘGIEL KAMIENNY							KOKS	WYTWORY NAFTOWE					
	Wydobycie				Zbyt				Wydobycie ropy	Przerobka ropy	Wytwórcz. produktów	Zbyt		
	G. Śląsk	Dąbrowa	Kraków	Polska ogółem	Na dzień roboczy	W kraju	Eksport					Zapasy na zwalach	W kraju	Eksport
1927	2.333	637	204	3.174	127	1.850	925	1.317	117	60	57	52	28	23
1928	2.537	635	211	3.383	135	1.970	1.108	597	138	62	60	55	31	22
1929	2.870	746	237	3.853	154	2.260	1.199	1.108	155	56	55	50	34	21
1930	2.362	577	183	3.124	114	1.732	1.068	1.776	132	55	52	48	34	16
Grudzień 1929	2.976	774	250	4.000	174	2.284	1.273	1.107	176	55	57	47	43	18
Styczeń 1930	2.839	742	225	3.806	152	1.768	1.167	1.563	175	56	50	46	38	19
Listopad "	2.576	656	246	3.477	145	2.055	1.153	1.643	126	57	57	53	39	12
Grudzień "	2.480	656	236	3.372	147	2.026	1.177	1.452	121	57	52	48	39	14
Styczeń 1931 ¹⁾	2.567	673	218	3.458	138	1.760	1.191	1.532	119					

Wytwórczość hutnicza (w tys. tonn)

Rynek pracy (w tys.)²⁾

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	HUTNICTWO ŻELAZA I STALI							HUTNICTWO CYNKU I OŁOWIU				ILOŚĆ ZATRUDNIONYCH				Zarejestrowani bezrobotni	
	Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytwórczość hut			Zbyt		Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytw. hut		Eksport cynku	Górnictwo	Hutnictwo	Przemysł		Roboty publiczne
			Surowki	Stali	Wytw. walcowni	W kraju	Eksport			Cynku	Ołowiu						
1927	45	59	56	104	77	44	13	87	18	13	2,5	13	145	58	587	16	165
1928	58	46	57	120	87	59	13	92	17	13	3,0	11	147	67	649	17	126
1929	55	61	59	115	80	42	19	94	18	14	3,0	12	164	60	557	16	185
1930	40	31	40	103	76	31	35	88	20	15	3,2	12	151	56	527	32	228
Grudzień 1929	52	71	46	84	63	26	36	82	18	13	3,1	12	164	60	557	17	186
Styczeń 1930	52	51	51	106	76	30	30	92	18	14	1,9	9	162	59	532	14	249
Listopad "	36	35	37	108	75	18	39	85	16	15	3,3	11	147	52	536	30	212
Grudzień "	32	31	36	79	60	7	47	79	22	15	3,6	10	146	51	458	11	287
Styczeń 1931 ¹⁾	48	48	32	92	63	43	28	18	15	3,0	8						345

Handel zagraniczny Polski.

Przewóz towarów na kolejach polskich³⁾

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	PRZYWÓZ		WYWÓZ		SALDO		Naładowano na P. K. P. ⁴⁾	Przyjęto od kolei zagr.	Tranzyt	Ogółem
	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.				
	1927	409	241,0	1.696	209,6	+ 1.287				
1928	430	280,1	1.702	209,0	+ 1.272	- 71,1	15.639	643	1.131	17.413
1929	424	259,4	1.753	234,4	+ 1.329	- 25,0	16.211	604	1.175	17.990
1930	298	187,2	1.577	202,8	+ 1.289	+ 15,6	13.378	441	1.105	14.924
Grudzień 1929	373	214,4	1.779	254,8	+ 1.406	+ 40,4	15.515	467	1.018	17.000
Styczeń 1930	320	216,7	1.733	218,5	+ 1.413	+ 1,8	12.233	425	982	13.640
Listopad "	301	163,8	1.787	195,9	+ 1.486	+ 32,1	16.271	421	875	17.567
Grudzień "	286	158,9	1.660	183,2	+ 1.374	+ 24,3	14.052	402	789	15.423
Styczeń 1931 ¹⁾	278	153,4	1.418	152,5	+ 1.140	- 0,9				

¹⁾ Dane tymczasowe. ²⁾ Na koniec roku wzgl. miesiąca. ³⁾ Przeciętnie dziennie w wagonach 15-tonnowych
⁴⁾ Wraz z naładunkiem w obrębie w. m. Gdańska.

Wskaźniki cen hurtowych

KRAJ	Rodzaj wskaźnika	Podstawa obliczenia	1926	1927	1928	1930	
						Styczeń	Grudzień
Polska	Artykuły rolne " przemysłowe " Ogólny	1927 = 100	81,7	100,0	97,2	74,8	63,2
		styczeń 1914 = 100	93,7	100,0	104,2	99,1	87,8
			88,7	100,0	101,0	88,2	76,6
Anglja	Board of Trade	1913 = 100	105,1	118,5	119,7	104,8	90,8
Francja		1913 = 100 ¹⁾	148,1	141,4	140,3	131,0	108,9
Niemcy	Urządowy	1913 = 100	702,6	617,2	620,6	564,0	487,6
Stany Zjednoczone		Bureau of Labour	1913 = 100	134,4	137,6	140,0	132,3
Polska	Koszty utrzym. w Warsz.	1927 = 100	143,3	136,7	140,0	133,8	115,2 ²⁾
			90,3	100,0	103,2	102,5	99,8

1) W walucie przedwojennej.

2) Za listopad.

Ceny hurtowe ważniejszych artykułów

Artykuł	Miejsce notowania	Gatunek i waga	5.I.31	19.I.31	27.I.31	3.II.31
Pszenica	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	26—27	23—24	23—24	22—23
"	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	22—23.50	21.25—22	21—21.75	20—20.75
"	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	282—281	279 ^{1/2} —278 ^{3/4}	281—280	281.50—280
"	Nowy York	Amb.dur.2 w cts.za 1 busz	95 ^{1/4}	96	95	91 1/2
Zyto	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	18.50—19	18—19	18—19	17.75—19
"	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	17.75—18.25	17.50—18	18.10—18	17.50—17.25
"	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	180.50—179.50	178.75—177	180—178 ^{3/4}	175.50 ¹⁾
"	Chicago	w cts. za busz. . . .	43 ^{1/8}	40 ^{1/8}	40 ^{1/8}	37 ^{3/8}
Jęczmień	Warszawa	brow.w zł. za 100 kg. .	25—26	25—26	25—26	25—26
"	Poznań	przem.w zł. za 100 kg. .	20—21.50	20—21.25	20—21.50	19.25—19.75
"	Berlin	brow.w RM. za 1000 kg.	188—194	188—194	188—198	190—204
Owies	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	23—24	22—23	21—22	20—21
"	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	19.75—21	20.25—21.50	19.50—20.75	18.75—19.75
"	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	162.50—161.75	155 ^{1/2} —154	155	152—151
"	Chicago	w cts. za buszel. . . .	34 ^{1/4}	33 ^{3/4}	32 ^{5/8}	32 ^{7/8}
Bydło rogate	Poznań	wół w zł. za 100 kg. .	112—116	100—106	90—100	—
"	"	krowa w zł. za 100 kg. .	96—104	84—90	74—84	—
Nierogaczna	"	w zł. za 100 kg. . . .	116—120	102—106	98—104	—
"	Praga	polsk. za 100 kg. k. c. .	7.50—8.30	6.50—7.50	7.20—8.20	6.80—7.25
"	Wiedeń	mięsz. wszyl. a. za 100kg.	1.25—1.80	1.05—1.55	1.10—1.70	1.10—1.60
Jaja	Warszawa	w zł. za 1440 szt. . . .	265—290	260	160	195
"	Berlin	w fen. za 1 szt. pol. norm	9—9 ^{1/4}	10 ^{1/2} —11	—	—
"	Londyn	w sh. i d. za 120 szt. nieb.	8.6—10.0	8.3—11.6	8.0—11.6	7.0—9.3
Masło	Warszawa	w zł. za 1 kg., 1 gat. . .	5.00	4.80	4.80	5.00
"	Berlin	w RM. za 1 f. 1 gat. . .	141	131	135	140
"	Londyn	w sh. za ctw. pols. . . .	—	104	104	106
Węg.kamien.	Dane Min.	G/Śląski sh. za 1.000 kg.	—	12/0 ¹⁾	—	—
"	Prz. i Han.	Dąbr. fob. Gd.-Gdynia	—	11/3 ¹⁾	—	—
"	Newcastle	Najl. gaz. Durham sh. za lt.	15/0	15/0	—	15/0
"	Cardiff	„ admir. sh. za lt. . . .	20/0—20/6	20/0	—	20/0
Żel.-surówka	Londyn	Clev. III sh. za lt. . . .	63 ^{1/2}	58 1/2	58 1/2	58 1/2
"	G. U. Stat.	Pol. Nr. 1 zł. za 1.000 kg.	—	—	220 ¹⁾	—
Miedź	Londyn	£ za lt (1.016 kg.). . .	46 ^{5/8} —46 ^{11/16}	45 ^{3/8} —45 ^{11/16}	44 ^{1/4} —44 ^{5/16}	43 ^{3/16} —43 ^{7/16}
Cynk	"	" " " " " " " " " "	13 ^{3/8} —13 ^{7/8}	12 ^{7/8} —12 ^{7/8}	12 ^{3/8} —12 ^{5/8}	11 ^{3/4} —12 ^{1/4}
Ołów	"	" " " " " " " " " "	14 ^{7/16} —14 ^{11/16}	13 ^{3/4} —13 ^{3/4}	13 ^{5/16} —13 ^{1/4}	12 ^{5/16} —13
Cyna	"	" " " " " " " " " "	119 ^{3/8} —119 1/2	116 ^{1/2} —116 ^{3/4}	115—115 ^{1/4}	112 ^{3/16} —113 ^{11/16}
Kauczuk	"	d per lb	4 ^{5/16}	4 ^{1/8}	4	3 ^{3/4}
Bawełna	Brema	cts. per. lb.	11.20	11.17	11.31	—
"	Liverpool	d " " " " " " " " " "	5.43	5.40	5.64	5.45
Wełna	Bradford	" " " " " " " " " "	22	21	21	21
Juta	Londyn	£ za lt. (1.016 kg.) . .	15 1/2	15	15	14 ^{1/2}
Konopie	"	" " " " " " " " " "	22 ^{1/8}	20	19 ^{3/4}	—
Ropa naft.	Nowy York	\$ per barrel	1.85	1.85	1.85	—
Nafta	"	cts. per gall.	12.25	12.25	12.25	—
Ropa naf.pol.	Borysław	\$ za cysternę „Borysław”	—	—	215 ¹⁾	—

1) Przeciętnie w miesiącach: styczeń i luty 1931 r.

Rada Nadzorcza

Prezes Rady:
Dr. ROMAN GÓRECKI

Zastępca Prezesa:
Dr. FELIKS MACISZEWSKI

Członkowie:
Dr. LEON BARAŃSKI
Inż. JERZY DRECKI
Inż. KAZIMIERZ GÓRSKI
WŁADYSŁAW KORSAK
JÓZEF KOZUCHOWSKI
Inż. ANTONI OLSZEWSKI
Dr. ADAM ROSE

Komisarz Rządowy:
WITOLD BRONIEWSKI

Zastępcy Kom. Rząd.:
STEFAN RYBAŁTOWSKI
WITOLD PAWŁOWICZ

Zarząd Banku

Prezes Banku:
Dr. ROMAN GÓRECKI

Naczelny Dyrektor:
VACAT

Zastępcy Nacz. Dyr.:
WACŁAW KONDESKI
Dr. FELIKS JERUNOWICZ

Dyrektorzy:
Dr. LEON BARYSZ
WŁADYSŁAW BIZAŃSKI
Dr. TADEUSZ GARBUSIŃSKI
Dr. ADAM PAWLIKOWSKI
Dr. MIECZYŚLAW SZENK

Oddziały:

Biała (Bielsko), Białystok,
Bydgoszcz, Drohobycz,
Gdynia, Katowice, Kołomyja,
Kraków, Lublin, Lwów,
Łódź, Łuck, Poznań,
Radom, Równe, Stanisławów,
Tarnów, Wilno, Włocławek

Bank Gospodarstwa Krajowego
Warszawa

Bilans surowy z dnia 31 grudnia 1930 r.

STAN CZYNNY

Dział Handlowy.

1. Kasa i sumy do dyspozycji	Zł.	47,890,036.31
2. Papiery procentowe, akcje i udziały	"	86,746,900.83
3. " " własnej emisji	"	72,177,017.31
4. Weksle zdyskontowane	"	164,936,900.19
5. Pożyczki krótkoterminowe	"	145,422,582.15
6. Banki	"	39,117,664.54
7. Pożyczki gotówkowe długoterminowe	"	34,928,543.69
8. " " komunalne	"	50,627,703.92
9. " budowlane z fund. wł.	"	17,700,289.85
10. " zwaloryz. b. Instyt. sfuzj.	"	5,580,033.76
11. Inne aktywa	"	50,511,835.91
	Zł.	715,639,508.46

Dział emisyjny.

12. Pożyczki emisyjne	Zł.	735,380,387.90
13. Inne aktywa dz. emisyjnego	"	31,673,178.65
14. Saldo w dziale handlowym	"	16,375,482.20
	Zł.	783,429,048.75

Dział operacji ze Skarbem Państwa.

15. Pożyczki budowlane	Zł.	304,326,167.58
16. Kredyty sanacyjne dla banków	"	28,578,471.74
17. Kredyty dla Kooprolnej i in	"	47,681,224.—
18. Różne kredyty	"	190,866,423.51
19. Saldo w dziale handlowym	"	39,554,305.58
	Zł.	611,006,592.41
20. Inkaso	"	2,110,075,149.62
21. Gwarancje i akceptacje	"	8,936,210.84
	Zł.	2,159,026,572.60

STAN BIERNY

Dział Handlowy.

1. Kapitał zakładowy	Zł.	150,000,000.—
2. Rezerwy	"	43,946,244.18
3. Wkłady a vista	"	115,369,547.04
4. " terminowe	"	100,711,408.99
5. Redyskonto weksli	"	77,604,117.42
6. Banki	"	88,634,287.77
7. Inne pasywa	"	83,444,115.28
8. Saldo działu emisyjnego	"	16,375,482.20
9. " " operacji ze Skarbem Państwa	"	39,554,305.58
	Zł.	715,639,508.46

Dział emisyjny.

10. Specj. rezerwa dla pap. wart. wł. em.	Zł.	14,245,991.40
11. Emisje	"	735,380,387.90
12. Inne pasywa działu emisyjn.	"	33,802,669.45
	Zł.	783,429,048.75

Dział operacji ze Skarbem Państwa.

13. Lokaty Skarbu Państwa:		
a) fundusze budowlane	Zł.	311,497,654.68
b) " sanac. dla banków	"	53,766,254.30
c) " ex re Kooprolnej	"	36,327,102.33
d) różne lokaty	"	209,415,581.10
	Zł.	611,006,592.41
14. Różni za inkaso	"	2,110,075,149.62
15. Zobow. z tyt. gwarancyj i akceptacji	"	8,936,210.84
	Zł.	40,015,212.14
	Zł.	2,159,026,572.60